

ÇOCUKLARIN VE GENÇLERİN “TÜTÜNSÜZ” BİR ORTAMDA BÜYÜMELERİNİ SAĞLAYABİLMEK İÇİN

Halk Sağlığı Uzmanları Derneği’nden Hekimlere Mesajlar...¹

24 Ağustos 2011

Her yıl Ağustos ayının 12’si Dünya Gençlik Günü² olarak anılır. Bu gün nedeniyle çocukluk döneminin sonlandığı ve erişkinlik döneme doğru yaşamın başladığı gençlik döneminde bireylerin karşılaştığı ve önlenmesi gerekli risklere vurgu yapılır. Sorunların önlenmesi için hekimlerin ve sağlık çalışanlarının konuya ilişkin farkındalık düzeyinin de yüksek olması değerlidir. Dünyada gençlerin çok farklı sorunları olmakla birlikte tütün kullanımı ve tütün (sigara) dumanından pasif etkilenim konusundaki riskleri de oldukça öndedir. Oysa tütünsüz bir hayat istisnasız herkes için bir sağlık hakkı olarak kabul edilmektedir. Ancak bütün yaş grupları incelendiğinde çocukların ve gençlerin “en masum”, “en savunmasız”, “haklarını koruma konusunda farkındalık düzeyleri düşük” gruplar oldukları da hemen herkes tarafından bilinmektedir. Konunun önemine ilişkin sağlık profesyonelleri ve hekimler tarafından bilinmesi gereken kimi bilgiler aşağıda sunulmuştur:

1. Tütün kullanımına başlama dönemi sıklıkla gençlik-ergenlik dönemidir.
2. Günümüzde Dünyada 150 milyon genç tütün kullanmaktadır. Bu rakamın büyüklüğünü zihinlerde canlandırmak için Türkiye nüfusunun 74 milyon civarında olduğunu hatırlamakta yarar bulunmaktadır.
3. Halen tütün kullanan 150 milyon gencin önemli bir kısmını genç kadınlar oluşturmaktadır.
4. Tütün kullanıcılarının yarısı tütün kullandıkları için erken ölmektedirler.
5. Tütün endüstrisi gençleri, özellikle genç kadınları önemli ve yeni bir pazar olarak görmektedir ve bu doğrultuda son derece profesyonelce davranmaktadır. Özellikle sigara dışı tütün ürünlerinin (puro, pipo, nargile gibi) bu yaş grubuna yönelik olarak pazarlandığı da bilinmektedir.
6. Dünyada sigara dumanından pasif etkilenim önemli sağlık riskleri taşımaktadır. Küresel düzeyde her dört çocuktan birisi bu risk ile karşı karşıyadır. Pasif etkilenime bağlı çocuklar arasındaki risklerin orta kulak iltihabı, solunum sistemi ile ilgili öksürük, hırıltılı solunum, yetersiz akciğer işlevleri, ani bebek ölüm sendromu, alt solunum yolu hastalıkları, düşük doğum ağırlığı, lenfoma, lösemi, beyin tümörü ve astım olduğu bilinmektedir³.
7. Gençlik döneminde tütün kullanımına bağlı verileri tersten okumak da mümkündür. Böyle yapıldığında yaklaşık her on gencin dokuzu sigara İÇMEMEKTEDİR. Bir başka ifadeyle çoğunluk İÇMEYEN TARAFINDADIR.⁴ İçen azınlığı içmeyen çoğunluğun yanına çekmek önemlidir. Bu noktada sağlık çalışanları önemli modellerdir. Ayrıca sağlık çalışanlarının her fırsatta tütün ürünlerinin zararlı olduğunu vurgulamasının tütün ürünlerini bırakmada etkili olduğu bilinmektedir.

Gençlik dönemine yönelik korunma önlemleri son derece değerlidir. Kapsamlı tütün kontrol yasalarının en etkili olduğu grubun gençler olduğunu da ifade etmekte yarar bulunmaktadır. Sağlık

¹ Bu doküman HASUDER Tütün İle Mücadele Çalışma Grubu tarafından HEKİMLERE YÖNELİK OLARAK hazırlanmıştır.

² <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs345/en/index.html>. Erişim: 12.08.2011.

³ <http://tobaccoatlas.org/secondhandsmoke.html>. Erişim: 21.08.2011.

⁴ Burkhardt G. Avrupa’da Uyuşturucu Önleme ve Değerlendirme. http://www.kom.gov.tr/Tr/Dosyalar/gregor_burkhart_tr.pdf. Erişim: 21.08.2011.

Çalışanları ve özellikle de hekimler kendilerine başvuran gençlere, çocuklara, bu grupların anne-babalarına yönelik önleyici programlar düzenlemelidirler. Ancak hekimler tütün mücadelesinin aşağıdaki başlıklardan bağımsız olamayacağını da dikkate alarak gerekli durumlarda bu önemli ve kapsamlı yaklaşımları sesli olarak sık sık gündeme getirmeli ve bunların talep edilmesi konusunda nc olmalıdırlar:

1. Tütün reklamlarının yasaklanması
2. Tütün rnlerinin fiyatlarının vergilerin artırılması yolu ile yükseltilmesi
3. Kapalı alanlarda sigara satışının yasaklanması
4. "Tek tek" sigara satışının nlenmesine yönelik yaptırımların uygulanması
5. Endüstrinin her türlü taktiğinin önüne geçilebilmesi için güçlü yasal düzenlemelerin küresel düzeyde yaygınlaştırılması

Son olarak tütünsüz bir hayatın güzellikleri, olumlu tarafları gençlerin de içinde olduğu etkinlik ve eylemlerle sürekli kamuoyunun gündeminde tutulmalıdır. Bu tür etkinlikler sayesinde gençlerin kendilerinden yaşça büyük olan erişkinleri de kendi mücadelelerinin bir parçası yapma olasılıkları bulunmaktadır.

Yukarıdaki önerilerin uygulanması için kararlı ve sürekli politikalara gereksinim vardır. Bununla birlikte gençlerin bilgi ve bilinç düzeylerinin yükseltilmesi, gençler için olumlu rol modellerinin artırılması, tütünsüz bir yaşamın gençlik dönemi için ne anlama geldiğine dair farkındalığın yükseltilmesi, tütün kullanımı ve zararlarına ilişkin risk algısının geliştirilmesi gibi kimi ek yaklaşım ve uygulamalar da destekleyici çabalar arasındadır.

HASUDER Tütün ile Mücadele alışma Grubu yeleri saygı ile paylaşır...